

CANDELA

iese odată pe lună în comuna Valea-Lungă, Jud. Dâmbovița

ABONAMENTUL 4 LEI PE AN

69 de ani dela moartea marelui Arhiereu Chesarie

I.

În această lună, Noembrie, ziua 30, se împlinesc 69 de ani dela trecerea din această viață a fericitului întru pomenire Episcopul Chesarie al Buzăului.

Noi nu puteam trece nebagată în seama această zi. Motive din actualitatea bisericească ne îndemnau să ne aducem aminte de strălucita figură a acestui vrednic arhiereu și să jălim că nu mai este.

Da, să jălim, căci vremurile pe care le străbatem sunt atât de triste pentru Biserică, cât nici nu putem să ne mai dăm seama! Astăzi nelegiuirile nu numai că nu sunt hulite, ci sunt chiar încurajate! Ceva oribil de văzut! A dispărut amintirea trecutului sfânt și pios!

De aceia am ținut să nu las uitată aniversarea a 69 de ani dela moartea marelui ierarh Chesarie al Buzăului, în această luna de Noembrie 30. Am ținut s'o fac aceasta eu, care în luptele curate ce am dus și voi mai duce pentru apararea celor sfinte, am văzut lucruri de nevăzut și de neauzit.

Suntem atât de departe de acele vremuri mărețe, că nici nu mai avem ideie de ce va să zică un arhiereu, un preot, o Biserică, o credință! Astăzi vedem crime, tâlhării, imoralități, nedemnități, ruina și jaf îngrozitor! După o mare strălucire, veni un adânc întunec.

Dar să nădăjduim că va mai veni și mângâierea, când Biserică se va arăta în toată splendoarea ei, de biruitoare peste porțile iadului.

II.

Marele Chesarie al Buzăului, supranumit, cu toată dreptatea, și «Noul Zorobabel», de către un însemnat urmaș al său, Episcopul Dionisie Romano al Buzăului, deșteaptă în noi impresiuni dureroase acum, când privim starea de azi a Bisericii, care e atât de deosebită de ceea ce el a vrut să fie.

O îngrozitoare decadență morală ne stă înaintea ochilor și ne face să zicem împreună cu Psalmistul: «La râul Vavilonului am șezut și am plâns, când ne-am adus aminte de Sion!»

Pare că azi ne găsim într'o țară păgână și străină. Nu mai știm unde ne mai aflăm! Nu mai avem lege și omenie!

După 49 de ani dela Marele lucefar Chesarie, eparhia sa a ajuns pe mâini nelegiuite. Prin înșelăciune s'a strecurat urâciunea pustirii la locul cel sfânt, și aproape este peirea.

«Acesta e ceasul vostru și stăpânirea întunecului», a strigat Mântuitorul în teribila noapte, când a fost prins, și așa trebuie să strigăm și noi. În adevăr, domnește întunerecul puterilor rele și țin stăpânirea, care nu li se cuvine după dreptate. Pe scaunul lui Moisi s'au suit carturarii și fariseii cei putregăți ca mormintele și țin moștenirea lui Chesarie. El întincaza Casa Domnului. Dar asupra lor va veni, după cum spune Evanghelia, tot sângele cel nevinovat, care a curs dela Avel cel drept, până la Zaharia, fiul Varahiei, care a fost ucis între biserică și altar.

III.

În ziua de 30 Noembrie 1846, își dete sufletul în mâinele Domnului acel sfânt din vremurile de glorie ale trecutului bisericesc. S'a stins în rugăciuni neîncetate pe patul morții, cum ne povestește fostul său ucenic, Mitropolitul Iosif Naniescu al Moldovei.

Cine oare a fost Marele Chesarie?

Nici biografii săi nu știu îndeajuns ce să admire mai întâi la acest mare ierarh. Să ne spuie monumentele cele multe, frumoase și trainice zidite de dânsul! Să ne spuie mănăstirile pe care mâinile vânzătoare de astăzi nu le-au putut distruge?

Să ne spuie învațații Bisericii cine a reînființat tipografia la episcopia Buzăului! Ce sumedenie de

carti bisericești nu s'au tipărit! Dar și cel întâiu ziar bisericesc în țara românească, ziar al clerului, a apărut tot sub marele Chesarie, la 7 Ianuarie 1839.

Cine poate povesti marile opere ale acestui uriaș al Bisericii, care neobosit și fara de preget a lucrat în via Domnului!

Însăși mândra și falnică episcopie, care azi zace în jale adâncă și decadență, a fost opera marelui Chesarie!

A zidit și a împodobi locașurile sfinte prin mari sacrificii și mari osteneți în tot locul și în tot timpul, era pentru Chesarie mai mult decât o datorie! Așa de mare era râvna acestui mare Arhiepiscop pentru zidiri și înfrumusețări de biserici și de mănăstiri, încât se uitase pe sine cu totul dela cea mai legitimă odihnă. Ziua și noaptea muncea și planuia neîncetat noi îmbunătățiri!

Ce să zicem noi de cei de azi, care vin și darăniă cele zidite de dânsul!!

«Oamenii trebuie să se învețe a muri bine, nu a trăi bine». Acestea îi erau cuvintele sale de toate zilele!

«Arhiepiscopul ca acesta a trebuit să aibă patria în renașterea ei», zicea Episcopul Dionisie Romano despre marele Chesarie! Iar gazetele, în frunte cu *Albina românească* de pe atunci, scria la moartea aceluia sfânt ierarh că poporul și clerul perd o podoabă, un reazim. *Podoabă*, căci a împodobit toată viața sa cu fapte frumoase și nemuritoare, fiind un mare mângâietor și ocrotitor al preoțimii alese; *mare reazim*, căci a știut să sprijine pe oamenii de valoare și să aibă colaboratori ca Anton Pan și Dionisie Romano.

Vrednicul Chesarie nici nu cunoștea valoarea banilor! Cât prețuia pe atunci un galben sau un icosar! Ce vremuri ca din basme! Prea nevrednicul sau urmaș de azi nici nu cunoaște altceva decât numai valoarea banilor! Și ca o batjocură a memoriei Prea Sfântului ierarh Chesarie și ca profanare a mormântului său, craniul lui a stat mult timp neîngropat în curtea episcopiei, în care uriciunea pustirii pângărește de peste 20 de ani icoanile marelui Chesarie!

Înfrângerea și zidirea seminașului, precum și zidirea bisericilor mari și frumoase

de pretutindeni, ba încă înfrângeri de schituri, azi dispărute, sunt opere cari au înmărmurit pe contemporanii săi, de activitatea uriașă și neîntreruptă a acestui mare ierarh!

Astăzi cine mai trece pe la mormântul Marelui Chesarie, în acea faimoasă episcopie de odinioară, unde strălucea sfințenia și toată podoaba! Lumea fuge și nu mai vine, fiindcă știe ce cucuvale s'a ascuns în moștenirea lui Chesarie. Dar călătorul, care întâmplător trece pe acolo, rămâne uimit de adevărul și frumusețea epitafului aceluia sfânt, care ne stă veșnic ca o muștră înaintea noastră. «Cele sfinte câinilor și am aruncat margaritarii noștri înaintea porcilor». Am îngăduit să se batjocorească neîncetat scaunul Marelui Arhiepiscop de către un urmaș așa de netrebnic, din toate punctele de vedere, și care are preoți samsari, bătauși, tâlhari, iar el fiindu-le «Capitan al bandei», cum i-a zis, în episcopie chiar, în ziua de Paște, un speriat preot al său.

Ce vremuri dureroase! Ce vremuri triste!

Până la speranța într'un viitor arhiepiscop, ales al Domnului, și care să reînălțe prestigiul eparhiei, noi să ne reamintim cu sfințenie neîncetat de marii erarhi din vremurile de glorie și, plecați cu sfințenie, să recitim cu toată inima epitaful de pe mormântul sacru al «Colosalei umbre»:

«Oprește-ți, trecătorule, pasul cu respect la pașnicul locaș al colosalei umbre. Sacru e mormântul! Aici ierarhul Chesarie trupul își odihnește de multe, în puțin timp, jertfiri, spre gloria Domnului, patriei și a eternei sale memorii!»

Paul Panaitescu.

Monstrul Moșoaia candidat la Consistoriul superior?

La judecată.....

la judecată, nepăsătorului!...

Cititorii noștri își reamintesc, desigur, că noi, încă de multă vreme, am denunțat pe Părintele Popescu-Moșoaia ca făcând parte din cloaca murdară și imorală chiricesco-convăienistă. Pe lângă moștenirea arhiepiscopului

său Cornoiu, Moșoaia trebuia să stea cu atât mai mult în ceața chiricesco-convăienistă, cu cât era mai ticălos și mai imoral; ori poate că tocmai calitatea de membru al acestei imunde cărădușii ticăloșeste pe indivizi.

Ori cum ur fi, viața nepăsătorului Moșoaia, și cea publică ca și cea socială, e plină de toată urâciunea și scârboșenia.

Ori care alt preot, în locul lui Moșoaia, până acum, ori era catolic, ori de mult s'ar fi pocăit în saș și cenușă.

Dar nu. Moșoaia, deși este atât de ticălos, deși se știe plin până în gât, de tot felul de păcate, nu vrea să se astâmpere.

Câtă vreme are certificatul de aptitudine al bandei chiricesco-convăieniste, Moșoaia își permite toate necurvițiile.

Nu mai departe decât în sesiunea trecută a Consistoriului superior, Moșoaia a făcut minuni de vitejie. Pe noi și revista noastră, *Candela*, a vrut să ne prăpădiască. Pe Arhimandritul Scriban poftise să-l mândănce neștipt. De asemenea și pe profesorul Mihăilescu. Că n'a reușit decât să se facă ridicol, aceasta e cu totul altceva. Parec de acum era ridicol Moșoaia?...

Iar acum, când Consistoriul superior trebuia să se curețe de lichele ca Moșoaia, nenorocitul de el nu se astâmpără de fel. Vrea numai decât, să intre iarăși în Consistoriu.

E locul de zis: nu-ți e rășină, ție, rușine?!

Ba, cu ajutorul bandei, Moșoaia face sforțări desperate și se crede că și reușit.

Mulți frați preoți — poate — nu cunosc bine pe Moșoaia și socotim mai mult decât o datorie pentru noi de a-l face cunoscut.

Ei bine! Alegerea lui Moșoaia în Consistoriu ar păgubi enorm prestigiul, atât al instituției înseși, cât și preoților cari l-au alege.

Preotul Moșoaia, nepăsătorul Moșoaia, scandalagiul Moșoaia, să se pună mai întâi în regulă cu administrația Seminarului Nisou, care l-a dat în judecată pentru păgășii, și numai după aceea să se gândească a merge în Consistoriu.

Monstrul Moșoaia, să-și facă mai întâi penitența pentru violul ce a săvârșit asupra școlăriței Maria Ilescu, și după aceea să răzînească la demnitatea de consistoriist!

Consistoriul superior însemnează adunarea fruntașilor Clerului, nu a tuturor monstrilor și prevențiilor, cari stau la dispoziția judecătorilor de instrucțiune...

Am socotit o supremă datorie pentru noi să atragem atențiunea fraților preoți ilfoveni și bucureșteni asupra persoanei nenorocitului Moșoaia, a cărui alegere ar fi spre necinstea clerului din primul județ al țării românești.

Și pentru că Moșoaia nu se astâmpără, respectuos aducem la cunoștința I. P. S. S. D. D. Dr. Canon, Mitropolitul Primat, cele ce urmează: La parchetul tribunalului Ilfov, s'a primit o reclamație a școlăriței Maria Ilescu, fiica agentului polițienesc Cozma Ilescu, cu domiciliul în Str. Speranței 45, Bu-

carești, prin care reclamă preotul Moșoia că este învințit că a violat-o, chiar în salonul casei Sfintei Sule, și că drept plată i-a dat numai 12 lei. În zilele de 2 și 3 Februarie 1912, d-l procuror Niculescu Bolintin, a instruit cazul, ascultând pe reclamantă elevă a școlii „Căminul Cultural” din strada Popa Rusu — Părintele Moșoia era confesorul acestei școli — pe Părintele Moșoia, pe directoara școlii, d-na Cordoneanu, și pe alte persoane, ca martori.

Delictul de viol asupra elevei Maria Iliescu, imputat Preotului Moșoia, a fost cu suficiență dovedit. D-l Prim-procuror Hiotu, a clasat afacerea însă, pe motivul că fata a fost mai mare de 14 ani...

În rechizitoriul său, primul procuror adaugă însă că, dacă instanțele penale, pentru un motiv legal, nu pot armări mai departe pe Părintele Moșoia, autoritatea bisericească trebuie să se pronunțe numai decât, dacă un asemenea monstru moral mai poate figura în cler.

Insistăm asupra acestei părți a rechizitoriului primului-procuror relativ la isprava Preotului Moșoia, și rugăm frumos pe I. P. S. S. D. D. Dr. Konon să trimeată numai decât în judecată bisericească pe monstrul Moșoia. Poate că s'ar vindeca omul și de boala chiricesco-cernăienistă.

Nu mi-a publicat fucsimile după diversele piese ale dosarului Părintelui Moșoia, pentru iconomia și a purgii noastre sărace și a prestigiului acestei reviste.

Mi-aduc aminte de o scrisoare a Părintelui Moșoia, publicată în Liga antisemită, întru apărarea cinstei casei Sfintei Sule și a P. S. Arhierzu Bartolomeu.

Știu că Părintele Moșoia a fost intim prieten cu P. S. Bartolomeu, și că, după un timp oare care de incriminări, acum iarăși duc casă comună.

Dacă și P. S. Bartolomeu înțelege tot ca amicul Moșoia cinstea casei și a persoanei, atunci halal să le fie de asemenea cinste!

În fața judecății, deci, Părinte Moșoia, ca acuzat, nu judecător în Consistoriul superior!!

I. P. C.

Abonații noștri sunt cu insistență rugați să binevoiască a ne trimite abonamentele pe adresă administrației Revistei în comuna Valenlungă, Județul Dâmbovița.

Peste trei luni, împlinim doi ani, și mai mult de jumătatea cititorilor noștri sunt neachitați și pe primul an. Nu se va bucura nimeni, credem, la muncă și la înfrâna mustră.

Războiul European și Episcopul Dionisie

Trei preoți dionisiaci vor să bată pe un episcop onest.

Pe când toată lumea se află în așa de mare jale și necazuri, în aste vremuri grele, ce credeți ca fac unii preoți din eparhia Buzăului?

Orașul R.-Sarat este de multă vreme teatrul celor mai triste și mai nedemne spectacole ale unor preoți cu apucături criminale! Cum s'ar putea altfel sub un episcop ca Dionisie! Nu mai știu bieții oameni la care biserici să se mai ducă! Le este silă și rușine de ce văd! Cine ar îndrăzni să cheme la servicii religioase vreun preot din alte parohii, onest, cuvios și care nu face parte din clica nememică, se teme de scandal între preoți!

Cutare Preot cuvios și nelacom, fiind chemat de un creștin din altă parohie îi răspunde: «Nu pot să viu, că-mi face scandal preotul din parohia d-tale; mă spune la episcop!» Și bietul creștin se lipsește de orice servicii! Pe de altă parte, imoralul preot al lui Dionisie și pe care enoriașii nu l vor, cu toată impunerea silită, răspunde și el: «Vă am în mână, nu puteți chema pe altul. Nu mi-e teamă de episcop că îl um în palmă pe el!» Ar crede cineva că sunt basme. Dar acestea încă nu sunt nimic pe lângă altele! Ce decădere, dacă legea parohiilor sună astfel! Un enoriaș trebuie să-și facă serviciile numai cu preotul dela parohia sa, fie el preotul orișicum o fi. Astfel, un enoriaș dela biserica Sf. Nicolae din R.-Sarat este obligat, prin lege și prin ordine ale Casei Bisericii, să treacă pe sub frânghia lui Popa Iliescu, spre a fi controlat de taxă, când se împărtașește.

Nu se poate nimeni duce să se împărtașească la alta biserică. Vrei să te împărtașești, trebuie să plătești taxele, și apoi să treci pe sub frânghie, să fii controlat prin frânghie în ușa altarului. Aceștia sunt popii lui Dionisie! Am început lupta spre a curăți Biserica de astfel de canalii. Cu episcopul însuși, dându-i soborul.

Acum să revenim la chestia cu bătaia ce vor să dea trei viteji dionisiaci unei persoane de considerație, unui episcop onest, după spectacolul degradator din 9 August c.')

1) Din încomnia preoților, în R.-Sarat s'a făcut o nouă împărțire a parohiilor, perché s'ar fi tot de ajuns cea făcută odată prin legea clerului.

Cu împărțirea enoriașilor pe parohii, de s'au rușinat și pietrele de cele petrecute atunci în adunarea lacomilor, enoriașii dela biserica Cița au rugat pe episcopul lor, d. Stelian Gheorghiu, să lupte, ca nu cumva să-i instrăineze de vechea lor parohie Cița, unde au un preot cuvios, cult și blând, și să nu i ducă în alte parohii, la doi preoți cu purtări foarte urâte și însemnați prin mari scandaluri.

Ce se întâmplă însă?... Vine preotul Iliescu în prăvălia d-lui Stelian și-l amenința, și-l insultă că de ce se amestecă în parohii!? Peste puțin, d. Stelian este întâlnit în sala Tribunalului de alt preot nedemn, Țărulescu, care, nici mai mult, nici mai puțin, îl amenința cu o bătaie și din partea celorlalți doi, Tanăsescu și Iliescu. D. Gheorghiu este însă tocmai episcopul bisericii, persoana foarte cunoscută și fiul repausatului fruntaș comerciant Petrache Gheorghiu.

Enoriașii l-au rugat să i scape de parohiile celor doi lacomi nedemni și scandalagii, Tanăsescu și Țărulescu! Dorința enoriașilor este frumoasă și creștinească. Nu pot suferi să li se facă serviciile cu preoți nedemni.

Nu este drept și frumos ca trei slujitori ai altarului să bată pe un episcop!

O, nenorocită eparhie a Buzăului, core ai strălucit odinioară așa de mareț prin marii ierarhi întemeietori de mănăstiri sfinte și pline de râvnă bisericească! Când astăzi ai pe un Dionisie «Girlași», «Dălhaș», «Rogoz», etc... cum să nu ai și preoți demni de dânsul, pe care poporul îi cunoaște sub numele de «Popa Frânghie», «Popa Dobândă», «Popa Scandal», etc.

Și cine sunt cei trei urmași ai apostolilor, care vor să bată măr pe un creștin onest și evlavios?

Sunt niște preoți renumiți prin purtări urâte și care sfidează lumea, când li mustră, zicând: «Pe episcop îl am în palmă!»

Ascultă acum, Părinte Moșoia, o învățatură dela mine, dacă mai ești în nedumerire cine strică prestigiul ierarhilor...

Ascultă! Ascultă! că doar o fi scriind undeva în Biblie: «Peirea ta prin tine, Israile».

Da, ierarhii își ruinează singuri prestigiul. fără să mai fie nevoie să li-l ruineze alții.

Paul Panaitescu.

CONFERINȚE PASTORALE

In mijlocul preoților
vlăcani și prahoveni

De sigur, conferințelor preoțești li se da prea puțină importanță, și dacă n'ar fi dragostea cea nemăsurată a preoților pentru misiunea, pîntru lucrul lor, ele de mult ar fi căzut în desuetudine, din pricina acestei neatențiuni. Dar nu; așa trecute cu vederea, așa oropsite cum au fost, conferințele generale preoțești devin din an în an mai interesante și, odată ș'odată, ele trebuie să deschidă ochii orbilor ori al acelor cari nici nu vor să vadă și să cunoască preoțimea română, care se arată, din zi în zi, tot mai vrednică de chemarea ei.

În toamna anului trecut, un laic își făcuse loc în sala conferințelor preoțești din jud. D.

Era un profesor secundar. A ramas omul încântat.

— Da bine, Părinte, îmi zicea el: Conferințele d-voastră sunt mult superioare discuțiilor din Consistoriul superior. Și doar acolo trebuie să fie sau, în tot cazul, se presupune că sunt numai cei mai buni preoți, ca să nu mai vorbesc de Episcopi și Arhiepiscopi. Ei bine — zicea mai departe el —, dacă s'ar cunoaște de noi, de lumea laică, discuțiile d-voastră, din conferințele generale, noi, turma, ne-am schimba cu desăvârșire ideile despre preoțimea noastră, pe care scandalurile produse de Sf. Sinod și Consistoriul superior au făcut-o așa de rea.

Ei bine, și eu, după audiarea conferințelor generale din anul acesta, în mai multe județe, am ajuns tot la convingerea profesorului din orașul T.

Discuțiile urmate în conferințele generale preoțești din anul acesta, au fost curate academice. Preoțimea, în totalitatea ei, nu e așa cum se prezintă în Consistoriul superior. În conferințele preoțești, subiectul se dă de Chiriarh și fiecare preot e obligat să studieze și să trateze numai subiectul anunțat.

În Consistoriul superior însă, fiecare membru poate veni cu o propunere, și dacă chestiunea adusă de cineva în discuție este o chestiune curată, discuțiile pot fi frumoase, pot fi sublime chiar, în vreme ce, dacă un membru vine cu o chestiune pătimasă, discuțiile nu pot fi decât seborâte, slabe, med ocre.

Observațiunea aceasta mă face să reviu la părerea unui politician de treabă, cari îmi spunea că logic ar fi ca subiectul conferințelor generale preoțești să se stabilească de Sf. Sinod. Conferințele tratate de preoți să meargă apoi în cercetare la Consistoriul superior, și aci să nu se discute altceva decât tot subiectul conferințelor generale, stabilindu-se norme și principii.

Teza conferințelor preoțești de anul acesta, în cele mai multe Eparhii, a fost: *Rolul preotului în timp de pace și în timp de război.*

Subiectul a fost nou, frumos și de actualitate. Chestiunea aceasta a fost cu totul nouă și asupra ei nu s'a scris până acumă nimica. Preoții toți, la dezvoltarea acestui subiect, nu s'au folosit de alte izvoare decât de tezaurul cel mare și bogat al Sfintei Scripturi.

Subiectul acesta a fost deci, încă o nevoie mai mult pentru preot să puie mâna și să cerceteze Sf. Scriptură.

Tocmai alegerea aceasta fericită a unui subiect nou a făcut ca preoțimea să însemneze

nota ei personală în dezvoltarea acestei chestiuni și nota aceasta personală a fost cea mai puternică contribuțiune la înălțimea conferințelor generale preoțești din anul acesta.

La Giurgiu. La ora 9 dim., după oficierea unui Tedeum în biserica catedrală, preoțimea a trecut în sala Ateneului.

Prin câteva cuvinte alese, Păr. Protoiereu St. Burilescu deschide ședința, salutând pe preoți și enunțând subiectul. După expediarea unei telegrame de mulțumire Mitropolitului Primat, se dă cuvântul preotului R. Smărăndescu, care, în cuvinte bine alese, a tratat subiectul, mai ales în partea lui practică. Părintelui Smărăndescu i-a urmat Pr. M. Constantinescu-Fierbinți, care, de asemenea, a dovedit muncă la studierea subiectului și înțelegerea lui.

A urmat apoi Părintele Manu Popescu, confesorul garnizoanei Giurgiu.

Părintele Popescu, vechi confesor de garnizoană, preot mobilizat în campania anului 1913, a tratat și a expus subiectul, cu numeroase observări personale, cu deosebit tact și cu multă competență. Sf. Sa a citit și două scurte alocuțiuni, cari, cu mici modificări, ar putea fi adoptate ca normă de mulți sau ar putea servi ca model de predică în ocaziuni de acestea. A citit întâi o alocuțiune, care s'ar putea rosti la depunerea jurământului ostașesc, și alta la plecarea trupei în război.

Mi s'a părut cum nu se poate mai justă observarea Părintelui Popescu că preotul nu poate spovedi și împărtăși în momentul plecării la război atîția oameni, întru cât pe mulți, primirea sfintelor taine în momentul acesta i-ar descuraja, și că mai bine ar fi ca preoții din vreme să caute a convinge pe cei mobilizabili că mărturisirea și împărtășirea cu Sfintele Taine, curățindu-l și unindu-i cu Domnul, i-ar face mai tari în război și în fața morții, și apoi să-i spovedească și să-i împărtășească.

La finele cuvântării Părintelui M. Popescu, a sosit în sală și d. Prefect al județului Viașca D. Luca. D-l Prefect a binevoit să asiste la conferințe, luând loc între preoți.

A luat cuvântul în timpul acesta, Părintele T. Popescu-Obislav.

În cuvinte alese, cu un avânt patriotic care înfiora până la oase, Părintele Popescu-Obislav a demonstrat că religiunea nu numai că nu se opune la un război de provocațiune al asupritorilor noștri, ci că ea chiar ne-ar osândi dacă ne-am da îndărăt în fața lui, în clipa aceasta pe care Dumnezeu a ales-o înadins pentru întregirea neamului nostru.

Dacă conferințarii de mai înainte, și cu deosebire Păr. Manu Popescu, au fixat pe preot și rolul lui în toate cărările prin care ordinele și disciplina conduc o unitate militară, Păr. Popescu-Obislav a găsit și fixat locul preotului în fruntea corpului de armată, care să pornească imediat împotriva vrăjmașului, care nu mai trebuie o clipă cruțat. Sfîntia Sa nu cerea decât fulgere și trăsnete asupra acelor cari zăbovesc plecarea armatelor noastre la victoria pe care Dumnezeu ne-a sortit-o.

Cuvântarea Părintelui Popescu-Obislav a fost venită ca o răzbunare a sentimentului românesc împotriva trufiei maghiaro-teuton, care demonstra în numeroase nave de război în portul Rusciucului, a se vedea din sala conferințelor.

Părintelui Popescu-Obislav, care a fost mult aplaudat de toată asistența, i-a urmat Păr. Dem. Măndreanu, care, de asemenea, a tratat subiectul, mai ales în partea lui practică, și a fixat rostul preotului rămas la vatră, căruia i-a găsit îndatoriri cu mult mai grele decât chiar preotului mobilizabil.

După Păr. Măndreanu, preotul care merge

cu trupa nu merge la război, ci merge la victorie, merge la cununa de lauri, preotul care rămîne acasă, se abî în război. Trupele merg să asculte „muzica care le place”, lăcrimile și suspinele, bolnavii și suferinții rămân la vatră, și cât de mare e rolul trimisului Evangheliei lui Hristos în împrejurările acestea!

După Păr. Măndreanu, a urmat d. Prefect Luca, care, felicitând pe preoți pentru modul sublim în care au tratat subiectul și cum își înțeleg misiunea, s'adogă că idealul neamului nostru din clipă în clipă se apropie de realizare.

„Eu, zicea d. Prefect, am înțeles prietere cel dintâi că, dacă o armată nu poate merge la victorie fără comandant și fără muniții, tot așa nu poate merge fără arma credinței în Dumnezeu, Stăpânul victoriilor, și fără ofițerii acestei credințe, preoții. De aceea, modul cum eu am fixat rostul preotului, în caz de mobilizare, și rolul de căpetenie pe care am înțeles să i-l dau, zicea d-l Prefect, a fost admis, atât de Ministerul de Interne, cât și de cel Război. Și am plăcerea să constat, din tratarea subiectului acestor conferințe, că nu m'am înșelat de loc în speranțele mele, când am înțeles să vă dau rolul pe carele vi l-am dat.

„Fiți bineveniți în capitala juderului meu — a zis Domnia sa — și Dumnezeu să încoroneze speranțele noastre ale tuturor!”

Părintele Protoiereu Burilescu, în numele preoților prezenți, a mulțumit pentru urări d-lui Prefect Luca. Sf. Sa aduce la cunoștința preoților că d. Luca e un bun fiu al Bisericii, pe care o iubește și o ajută în toate chipurile, și, în numele chiriarhului respectiv, a exprimat mulțumiri d-lui Luca.

Cu aceasta, s'a terminat ședința de dimineață.

După amiază, la orele 2, ședința conferințelor a început din nou. Primul cuvânt a fost acordat bătrânului preot Ilie Popescu dela Malu. Cu o dicțiune și un stil ireproșabil, aproape o oră întregă, Păr. Popescu-Malu a căutat să demonstreze că războiul, în care trebuie să intrăm neapărat și noi, nu se poate asenișna decât războiul pe care a avut să-l poarte neamul ales, cu ajutorul lui Iehova, pentru a câștiga pământul făgăduinței. Neamului românesc Dumnezeu i-a însemnat, a zis Părintele Ilie, hotarul între Dunăre, Marea Neagră, Nistru și Tisa, și războiul împotriva oricui se va opune acestei voințe divine, nu poate fi decât un război sfânt.

Cu numeroase amănunte, privitoare la diversele datorii ale preotului de campanie, Părintele Ilie și a închiat interesanta conferință, care ar fi făcut cinste chiar și unui preot teolog. N'am rămas deloc surprins în urmă, când mi s'a spus că, la vârsta sa, Părintele Ilie Popescu-Malu citește liber și acum din franțuzește.

Părintelui Popescu-Malu i-a urmat tânărul student teolog Părintele T. Sîmedrea. Conferința Părintelui Sîmedrea a fost un frumos debut. Dănsul e preot mobilizabil. Dacă și în faptă va fi tot așa de distins ca și în cuvânt, va fi o podoabă a clerului.

Cu un lux nemăsurat de probe și dovezi din Sfânta Scriptură a Vechilui și Noului Testament, Păr. Sîmedrea a căutat, în toate chipurile, să justifice împăcarea Religioasă cu Războiul. Venind la preotul de campanie, Părintele Sîmedrea n'a uitat pe preotul din tranșeele franceze, de pe Valea Rîmului. Preoții militari-francezi au regenerat moralmente omenirea, a zis Păr. Sîmedrea. Chiar dacă n'ar prezenta pentru beligeranți vreun folos material, oricât de mare ar fi moralul de război, oricât de uriaș ar fi rănile pierzătoare de s. ge și

grămezile de cadavre, regenerarea morală, care se va ridica pe ruinele materiale și morale ale anului de sânge 1915, încă va fi superioară pagubei înercate de omenirea bolnavă, a zis mai departe fratele Simedrea. Ideea preotului militar a făcut-o să se nască preotul militar francez, care, deși cu pușcă și raniță, n'a nădat un moment că e și preot. A scos adesea Crucea, pe care o ținea pilită în sân, a întărit cu cuvântul evanghelic pe cei șovăelnici, a primit mărturisirea muribundului, a cettit molifttele de iertare pentru cei căzuți, și modul cum preotul acesta militar a știut să împace crucea, arma și patriotismul, este baza prefacerii morale, care a întărit în luptă pe bravul și eroicul popor francez.

Nu ni trebuie preoții de paradă, a zis Păr. Simedrea. Preotul militar trebuie să întreață vorba prin faptă. Misiunrarul care, cântând, trimite mulțimea la moarte, nu trebuie să se pitească înaintea ei. Nu va cere nimeni preotului să dea cu arma. I se cere, în anumite momente însă, în momente supreme, ca atunci când comandantul, desperat, strigă ultiul apel: „Nainte băleji”, și preotul să completeze: „Cu Domnul, tată!”

După o luxoașă documentare a Războiului pentru revendicări compatibile cu Religiana, Părintele Simedrea caută să arate modalitatea cum preotul militar trebuie să se achite de îndatoririle sale. Nu toți preoții mobilizabili au aceleași datorii de îndeplinit. Altele sunt îndatoririle preoților unităților militare, cari pornesc în primele ceasuri după sunarea mobilizării, altele ale preoților unităților din rândul al II-lea și al III-lea, și altele ale unităților secundare, cum sunt companiile sanitare, etc.

După Păr. Simedrea, orice instrucțiune pornită de sus e nimica toală pe lângă entuziasmul și simțul patriotic al preotului mobilizabil. Preotul militar, care e chemat mai mult pentru întărirea moralului trupei decât pentru a o urma cu moliftfeinicul și cu Sf. împărtașanie, trebuie să caute toate mijloacele posibile pentru a pătrunde în sufletele și cugetele oamenilor trupei, pe lângă care este atașat. Găsește pe un militar indispus, bolnav rănit, să se apropie numai decât de el, să-i ofere creion și hârtie, ca să scrie celor de acasă, și în scrisoare, să li spună că o duce bine, să-i roage să facă rugăciuni pentru el și să-i asigure că izbânda va urma îndată. Găsește pe un om leșinat, să-l stropească cu câteva picături de apă de colonia, care-l trezește numai decât.

Îl întâmpină un om cu un caracter prea puțin sociabil, să-i ofere o țigară, și îndată l-a câștigat. Firește, mijlocul acesta de a-l apropia păstoririi, oricât de practic, e reprobabil, și soluțiunea aceasta e singura schiopătură a conferinței Părintelui Simedrea. Altfel, conferința Sfinției Sale, deși cam lungă, a fost foarte interesantă și ascultată cu multă atențiune de asistenți. N'ar strica de ar și publica-o Părintele Simedrea, bine înțeleș. eliminând partea privitoare la traista cu țigări. Atât în partea practică, dar mai ales în cea teoretică, conferința Părintelui Simedrea este instructivă și stilul conferinței este foarte ușor.

Seara preoții vlăsceni au avut o masă intimă. Ceeace a urmat a doua zi, nu știu, eu urmând să viu ca să stau un ceas două între frații preoți prahoveni.

Dacă dela Giurgiu am plecat cu regretul că n'am putut asculta și pe frații cari au luat cuvântul în ziua a II-a, discuțiunile frumoase și interesante ce s'au urmat la Ploești m'au răzburat cu vârf și îndesat pentru necazul plecării dela Giurgiu.

La Ploești. Am asistat la ziua a doua a conferințelor, când, de regulă, se face critica conferințelor rostite. Vorbiseră în ziua precedentă preoții Ene Dumitrescu, Petre Stănescu Ion Popescu-Gorgota și Miltiade Tăriceanu, tuspătru licențiați în teologie și tuspătru preoți ploeșteni. E o greșala a prezidentului conferințelor, Păr. Protoiereu Siefanescu, că nu s'au putut produce, ca în toate părțile, și preoții de sate, absolvenți ai Seminarului complet sau numai a patru clase.

Toți preoții ni-au afirmat că vorbitorii au fost la înălțime, întrecându-se unul pe altul, ca stil, ca fond, ca argumentare și ca dicțiune. Nici nu se putea altfel. Seara, distinsul profesor al liceului din Ploești, d. Munteanu-Râmnic, rostise, în onoarea preoților, o conferință intitulată *Invățătura Mântuirorului și Idealul nostru național*. E regretabil că preoții nu s'au arătat la înălțimea dragostei d-lui Munteanu-Râmnic, asistând prea puțini la conferință, și e și mai regretabil că Păr. D. Săvulescu a comis necuviința pe care a comis-o în împrejurarea aceea. Preoții prahoveni au cerut o reprimandă pentru colegul vinovat, și aceasta mă dispensează de a relata aci necuviința colegului Săvulescu.

Ziua a doua, ședința conferințelor s'a deschis exact la ora 8 și jumătate. După facerea obișnuitului apel, Păr. Protoiereu a declarat liberă discuțiunea.

Cel întâi înscris să vorbească, a fost colegul Gădiușă-Călinești. Frația sa, după ce a adus elogiul conferențiarului Ene Dumitrescu, pentru claritatea stilului conferinței rostite în ziua precedentă, a obiectat că conferențiarul a forțat interpretarea textelor scripturistice pentru împăcarea religiunii cu războiul. Iehova, obiecta Părintele Gădiușă, n'a înecat pe Egipteni în Marea Roșie, ca să răsbune pe Ebrei. Poporul iidoveșc era poporul ales, și Iehova a despărțit apele Mării Roșii ca să-l izbăvească din robia Egiptului. Aceasta nu însemna ca apele acelei mări să rămână pe vecie neîmpreunate, și dacă Egiptenii au perit în valurile ei, aceasta pentru imprudența lor. Egiptenii înecați n'au perit prin răzbunare lui Iehova, ci prin voința lor proprie, altfel, liberul arbitru nu ar mai fi avut nici o rațiune.

Se vede treaba că, în conferința sa, Păr. Ene Dumitrescu pusese chestiunea: *Războiul și România*, și după ce desvoltase teza așa cum și-o pusese, la urmă declarase că, în cecece privește purtarea preotului militar în cazarmă și în campanie, Frația Sa recomandă o lucrare a Părintelui Lungulescu din Craiova, vechi confesor de garnizoană.

De aceia Părintele Gădiușă, continuând în critică, impută colegului Dumitrescu că a recomandat o lucrare, în loc de a spune părerea sa personală, tocmai asupra chestiunii celei mai principale a subiectului, și de aceia, conchidea colegul Gădiușă, conferențiarul, Păr. Ene Dumitrescu, a vorbit de toate și despre toate, numai despre cecece era de vorbit, nu a spus nimica, și gășia prilejul de a plasa cu această ocaziune cunoscuta anecdotă cu avocatul care a vorbit de toate în fața unei judecătării, numai despre caprele imprecinatului care-l plățise, avocatul n'a spus nimic.

Părintele Ene Dumitrescu a cerut imediat cuvântul și l'a admis. Cum am auzit pe colegul Ene Dumitrescu spunându-ne că critica colegului Gădiușă îi dă prilejul să mai rostească o cuvântare, m'am și gândit că la mijloc e posibil să fie o prealabilă înțelegere, între conferențiar și critic, pentru a releva pe conferențiar ca pe un desăvârșit orator. Într'adevăr, dacă criticul, colegul Gădiușă, s'a relevat ca un bun critic, cel puțin pentru viitor, și colegul Dumitrescu s'a relevat ca un desăvârșit orator.

Ba, am putea zice că, în replica sa, colegul Dumitrescu a răspuns curat vorba aceea: cu vârf și îndesat.

Mi-ar fi greu de tot să rezum replica colegului Dumitrescu.

Logica și argumentarea Sfinției Sale erau așa de strășe, că, la fiecare pas, izbucneau aplauze.

Cum? Tagăduști, pe baza liberului arbitru al omului, dreapta răsplată și răzbunare a lui Dumzezeu? Dar, oare ce a fost potopul? Tagăduști minunea trecerii Ebreilor prin Marea Roșie și a înecării lui Faraon în valurile ei, pe care Biserica o cântă de mii de ani? Tagăduști ajutorul lui Iehova, acordat poporului ales, pentru a supune și a alunga pe uzurpatorii pământului ales? Tagăduști ajutorul lui Iehova dat poporului ales la încunjurarea cetății Ierihonului, ale cărui ziduri au căzut peste apărătorii păgâni? Și atunci, a înțeles mal departe colegul Ene Dumitrescu, sunt eu un fals interpret al textelor scripturistice?

Și după aceea, cu un lux de amănunt, ca o bogăție de argumentări, a căutat să pună cel mai desăvârșit acord între Religione și Războiul pe care îl dorim?

Nu am fost în subiect, a întreat mal departe Păr. Ene Dumitrescu? Apoi, iubiți colegi, a zis frația sa, azi pe toate drumurile, în toate cercările, în toate ocaziunile, lumea, în împrejurări așa de anormale, n'are decât o singură întrebare: ce zice Biserica, ce zice Papa, ce zice Clerul, cum explică el măcelul omenirii și cuvântul Evanghellei? Aceasta este reolta Evanghellei lui Hristos, la două mii de ani după jertfa Celui de pe Golgota?

Când din toate părțile ne vin asemenea întrebări și ispite, când știința caută să arunce în spinarea altor factori dezastrul acesta, când învățătorii profani caută fel de fel de justificări, când toți factorii gășesc câte ceva de spus în jurul acestui fenomen, Biserica să nu aibă nici un cuvânt de spus? Și noi, preoții, să ne punem în slujba Armatei, fără nici o înțelegere mai deosebită a rostului acestuia?

Preoții cari vor merge cu trupa, ca și acei cari vor rămânea, a continuat Părintele Ene Dumitrescu, vor urma, în practică, după cum li se va indica în anumite ordine și instrucțiuni emanate dela Statul major al armatei, dela protopopul militar și dela Familia Luptătorilor. Că duhul îi va lumina și că ei se vor produce și cu acte de eroism, cu atât mai fericit pentru ei și pentru noi. Cu cât preoții militari se vor distinge mai mult, cu atât și prestigiul clerului va crește, iar rostul Bisericii, ca factor indispensabil în propășirea Statului, se va face mai vădit.

Incontestabil însă că preoții militari vor fi cu atât mal conștiințioși, cu cât vor fi și mai pătrunși de rostul funcționării lor, și de aceia, zicea colegul Ene Dumitrescu, mi-am ales în tratarea subiectului partea cea mal grea și am lasat pe planul al doilea tratarea părții practice a subiectului conferințelor.

Ropot prelunșit de aplauze a răzburat replica colegului Ene Dumitrescu, care, cum însuși a afirmat din capul locului, a fost mal mult o nouă conferință.

Părintelui Ene Dumitrescu i-a urmat colegul Dumitrescu-Poenari-Burchi, care a adus elogiul tuturor conferențiarilor din ziua precedentă. Părintelui Ene Dumitrescu, după ce-i face o serie de complimente, îi impută numai, că a fost prea extins în introducere.

Cuvântării Părintelui P. Stănescu, spune că nu i se poate impeta nimic. Arată că, în vreme ce colegii Ene Dumitrescu și Miltiade Tăriceanu au justificat războiul în fața Reli-

gimnii, colegul Ion Popescu-Gorgota a studiat chestiunea din punct de vedere al practicii preotului militar.

E de părere ca preotul să cunoască și ceva noțiuni de ale serviciului militar.

Preotul militar să facă școală de adulți în cazarmă. Frații Sa și-a exprimat părerea ca preoții militari să fie selecționați dintre cei mai meritoși, iar la această selecțiune să nu se aibă în vedere titlul academic, cât mai mult aptitudinile și hărnicia; ca preotul militar să nu mai aibă Biserica și enorie și să aibă salariul unul mai mare.

După o mică pauză, a urmat Păr. St. Iordănescu, fost protoiereu, cu critica și recapitularea.

Toți vorbitorii au fost la înălțime, a zis Iordănescu. Colegii Dumitrescu și Tăriceanu au pus față în față Religionea și Războiul, colegii Popescu-Gorgota și P. Stănescu, confesorii garnizoanilor Ploiești, au urmărit pe preotul militar în toate împrejurările.

Cel dintâi au completat pe cei din urmă și viceversa, zice mai departe Sfinția Sa. Tinta criticii este să elucideze complet chestiunea în discuție, și bine a făcut colegul Gădiușă de a provocat pe fratele Ene Dumitrescu, care ne-a făcut distinsa plăcere de a-l putea asculta pentru a doua oară. Într-adevăr, zice Păr. Iordănescu, în fața măcelului care a însemnat anii 1914 și 1915, părerile oamenilor luminați s'au împărțit: unii sunt pacifiști, și alții războinici, și desbinarea aceasta este destul de acută și la noi în țară.

Cu deosebire pacifiștilor, continuă Păr. Iordănescu, indiferent că până eri nesocotiau Religionea și Evanghelia, azi se fac cu toți interpreții zeloși al cuvintelor Sfintei Scripturi în susținerea tezei lor. Nu le-a ajuns că au schimonosii textul și interpretarea unor pasagi din Sfânta Scriptură. Ei au iners mai departe. Au recurs la literatura patristică și cu citate din Tertulian, din Lactantiu și din alți scriitori bisericești vor să osândească acțiunea războinică și s'o susțină pe a lor, cu toate că mai în toate cazurile, acțiunea lor pacifistă nu are la bază decât numai interesul provocatorilor feroci.

Și atunci, continuă Părintele Iordănescu, când toți nechemății și toți vântură-lume scot din rafturile bibliotecilor cărțile bisericești, pentru a li stâlci înțelesul după cum le dictează interesul, nu e așa că e o datorie imperioasă pentru noi, preoții, să ni opunem acțiunii aceștia tenebroase și tendențioase a lor?

Așa că, din punctul acesta de vedere pusă chestiunea, toți frații preoți cari, ca și colegul Ene Dumitrescu, au căutat să împacă războiul cu religionea, au fost și acei, cari au înțeles foarte bine subiectul conferințelor și datorii lor.

Într-adevăr, zice Părintele Iordănescu, în secolele primare ale Creștinismului, păgânii aduceau oarecari invinuiți primilor creștini, cari nu mergeau după victorie să aducă jertfe zeltor, și de acela Sfinții Părinți cu drept cuvânt li răspundeau: Cum nu mergem la oaste? Nu umplu oamezii noștri lagarile voastre?

Primii creștini, de altfel, nu stabiliseră cauzurile când creștinii puteau merge la război. Epistolele apocrife pauline, cari propoveduiau revenirea Mântuitorului, li îndemneau să se grăjească mai mult de curățenia sufletului decât de treburile lumesti și pământești.

Abia Sinodul dela 314 stabilește nevoia vășii creștinilor, când sunt provocați la război sau când au a se lupta cu neputerile lor.

De atunci încolo, războiul, ori de câte ori a fost periculos pentru repararea nedreptăților sociale, a avut ajutorul religiei, și au

foști vremei, în evul mediu, când însăși religionea a avut nevoie de ajutorul armelor.

Și așa, cu o artă oratorică, care a consacrat de multă vreme pe colegul Iordănescu, cu frumoase figuri de stil și cu o logică ireproșabilă — nu inextricabilă N. R. — Părintele Iordănescu a demonstrat până la evidență necesitatea războaielor pentru câștigarea drepturilor la viață a popoarelor subjugate, cum e cazul fraților noștri, cari mor pentru interesul asupritorilor lor.

Trecuse de mult ora închiderii discuțiilor, și frumoasa vorbire a colegului Iordănescu am li voit să nu se mai isprăvească.

Conferințele preoților prahoveni s'au terminat cu o miezoasă relatare a unei conversațiuni dintre un colonel de stat major cu Părintele Ionescu-Treistenii.

Părintele Protoiereu, cu drept cuvânt, satisfăcut de modul strălucit în care conferințarii și-au susținut tezele, a răspuns prin câteva cuvinte de mulțumire pentru conferințarii, carora li-a adresat felicitări, mulțumind și preoților prezenți pentru ordinea ce au păstrat în timpul dezbaterilor.

Părintele Anghel Burada a făcut, după închiderea discuțiunii, propunerea ca conferințele acestea să se studieze, și cele mai bune dintre ele să se publice.

Eu revin la ceiace am spus la început: discuțiunile începute în conferințe să se continue și să se desăvârșească în Consistoriul superior, iar rezultatul și cele mai bune lucrări să se publice într'un buletin destinat numai pentru aceasta. E un mare păcat că se perde și se nesocotește un enorm material de literatură religioasă ce dau conferințele preoțești.

Publicarea lucrărilor celor mai bune ar fi, osebuit de aceia, și un stimulent la muncă pentru preoți.

E un mare păcat că Chirlarhii nu se poartă odată în mijlocul preoților, spre a-i vedea cât de maturi se prezintă ei în aceste consfătuiri. Conferințele acestea au avut un efect minunat și cu privire la ținuta și purtarea preoților. Altfel se prezentau preoții acum douăzeci de ani și altfel se prezintă acum. Erau preoți înainte vreme, cari nu vedeau fața protopopului cu anii și erau mulți cari nu posedau tot costumul reglementar preoțesc. Conferințele acestea și contactul ce au stabilit între preoți, a sădit în sufletul lor imboldul, care a produs frumosul aspect al clerului de azi.

Nu găsesc cuvinte suficiente, spre a atrage luarea aminte a autorităților asupra conferințelor preoțești. E un început prea frumos și promițător, ca să nu merite mai multă atențiune.

Frații preoți cari au revisté, ar trebui să dea mai multă atențiune dezbaterilor din conferințele preoțești. Mie, pe cât îmi va sta în putere, voi colinda prin toate județele, și de pretutindeni voi nota și voi tipări impresiunile. Acestea zise, rog pe frații preoți vlășceni și, mai cu osebire, pe distinșii teologi prahoveni, să mă ierte că am putut prinde numai atâta din frumoasele lor conferințe, și mulțumesc recunoscător Prea Cucernicilor Protoierei respectivi că mi-au îngăduit să urmăresc aceste conferințe.

Pr. Cernea.

FELURITE

O scenă petrecută în cabinetul administratorului Casei Bisericii.

Administrator al Casei Bisericii era P. S. Arhieru Bartolomeu. Cine nu-și aduce aminte cu câtă greutate se putea vedea fața P. S. Sale la Casa Bisericii! Totuș Cernaianu deschidea ușa P. S. Sale cu piciorul.

Era într'o zi de lucru, în toamna anului 1913. Cernaianu da busna în cabinetul Prea Sf. Bartolomeu, grabit și agitat, adresându-se: am venit să-mi dai permisele pe C. F. R., căci azi trebuie să plec numai de cât la R.-Vâlcei.

După o căutare zadarnică prin saltelele biuroului, P. S. Bartolomeu răspunde mirat:

— Dar știi că nu mai am nici un permis? Și nici nu pot obține alt carnet decât peste 10—15 zile!

— Nu știu eu, răspunde scurt Cernaianu. Adu-ți aminte ce mi-ai făgăduit alaltăieri! Eu trebuie să plec îndată la R.-Vâlcei, ca să pun în curent pe Sofronie cu acțiunea noastră și, în acelaș timp, să observ, ce răspândire a dat Niculescu *Micii Biblii*, la Seminarul lui!

— Ai dreptate, răspunde P. S. Bartolomeu, și pentru că nu mai am bilete de drum de fer—în timpul acestor scoate portmoneul din buzunarul hainei și ia din deschizaturile lui două bancnote a câte 20 lei, — poftim aceste bilete, ca să ai de drum. Cred că-ți ajunge!

— Sarut mâinile, striga Cernaianu, luând-o spre ușa.

— La revedere, șmecherule, fu răspusul Prea Sf. Bartolomeu.

Scenă aceasta, se petrecea în ajunul loviturii din Sinod pe chestia *Micii Biblii*, data în sesiunea de toamnă din 1913 a Sfântului Sinod.

Exces de zel pentru Cernaianu.

Firește, nu toți preoții vin la București, ca să-i încaseze Cernaianu însuși, și mai puțini sunt acei cari dau pe la Casa Bisericii, ca să cadă la ghiarele d-lui Stoian Popescu, cel mai zelos ucenic cernaianist. De aceia d. Stoian Popescu, la unii din prezenți

sai, se doce acasă la ei, ca să-i aboneze la R. Creștina și să le împartășească toate lucrările ale lui Cernăianu, cum a făcut în toamna aceasta, în jud. Prahova. Evident, zelul acesta al d-lui Stoian Popescu nu va rămâne nerăsplătit de viitorii administratori ai C. B., P. S. Bartolomeu sau d. profesor Chirărescu!

Vorba e: ce zice d. Gârboviceanu?

Pericolul propagandei adventiste și combaterea concubinajului din jud. Prahova, o lucrare întocmită de P. C. Ionom Inocențiu Ștefănescu, protopopul jud. Prahova, în care se arată ceea ce s'a lucrat în această privință de către numitul Protoereu și ordinile și măsurile luate de către I. P. S. Mitropolit Konon în cauză.

Tot acolo, se arată procedările adventiștilor scandalagii și inconștienți, cari au mers cu prigoana lor împotriva Protopopului Ștefănescu până în fața tribunalului.

Un deosebit interes prezintă în lucrarea această rechizitorul d-lui procuror Paladi și hotărârile Tribunalului.

Cartea costă un leu și se poate procura dela Protoieria Prahova.

Combaterea adventiștilor.

Este titlul unei conferințe tipărite, a Ionomului Ene Dumitrescu din Ploești. E de o importanță netăgăduită pentru preoți. Costă numai 30 bani și se poate procura dela autor.

Spiculri din ziare... «A apărut de anul trecut o revistă bisericească cu numele *Candela*, care nu și-a luat altă temă de cât de a denunța campania de ponegrire anterioară. Ei bine, această revistă a fost factorul care a stărnit toată mânia dela Consistoriu. Aparițiunea ei a fost o stingherire pentru cei ce își revărsau atacurile lor pe alta cale. *Candela* a început a-i descoperi, a arăta rolul ocult în campaniile ascunse cari se duc în Biserică, și de aci, toată mânia dela Consistoriu. A fost mâna unor oameni cari s'au văzut demascați și cari, deci, de aci înainte erau împedicați de a mai țerfeți în vote pe neprieteni lor.

«Și nu e adevărat că revista *Candela* a adus ca însăși o campanie de ponegrire. Ea a demască răul existent,

dar a laudat pe cei ce erau de laudat. Cu cuvinte de bine s'a vorbit de I. P. S. Sa Mitropolitul Primat, de Episcopul Romanului P. S. Teodosie, etc. Nu a fost o campanie de ponegrire, ci o campanie de restabilire și de arătare a stărilor din Biserică. Probă că e așa, e faptul, că unele denunțuri au avut rezultatul dorit...»

Steagul No. 267. — 1915.

P. S. Evghenie și Candela. P. S. Sa tremură, îi vine rău, când aude ori vede vreo *Candela*. Și nu e vorba, numai de *Candela* noastră. Prea Sf-Sa, s'a speriat acum 4-5 ani de o *candela* și de alunci a prins frică, a prins lipitură. Nu e vina noastră că acum doi ani am botezat revista aceasta cu numele care sperie pe P. S. Evghenie, de *Candela*. Fiindcă aveam să ne ocupăm și de P. S. Sa, Dumnezeu a făcut, de sigur, ca și revista să poarte tot numele fantome care urmăria pe P. S. Evghenie.

Și vrei să știi șiretenia *Candelei*, care a băgat în sperieți pe Vlădica Evghenie? Iată secretul: P. S. Sa, a târnosit, acum 3-4 ani, frumoasa biserică din Starchiojd-Prahova. Pe la jumătatea serviciului divin, P. S. Sa, vroind să intre în altar prin ușile împărătești, crucea din vârful mitrei arhieresti, a atins o *candela*, care, răsturnându-se, a vărsat tot untdelemnul peste mitra, fața și vestimintele P. S. Sale. Întâmplarea această a produs o oarecare mișcare în Biserică și unii sugubași puneau înlămplarea aceasta în legături cu cine știe ce fapte ori gânduri ale inimii Prea Sfințitului.

Peste măsură supărat de această pățanie, care era mai mult o ispită — și care din nenorocire a reușit — P. S. Evghenie, în loc de a continua serviciul divin, după tipic, a dat otpustul și a țerțial slujba de la jumătate. Preotul respectiv, un preot integru, inteligent și cu mult bun simț, a observat personalului Arhierelui că socotește Biserică netârnosită cu o astfel de slujbă și că Prea Sfințitului, i-a lipsit conștiința în această operațiune. După câțva timp, Arhierelul Evghenie, dându-și seamă de prostiile greșelii în care căzuse, s'a hotărât și a făcut a doua zi, a doua slujbă în Biserică. De atunci, P. S. Evghenie a rămas cu o oroare în suflet de *Candela*, care l-a însemnat și l-a atras în cursa vrăjmașului, și când a venit și *Candela* noastră, să-i pună în față oglinda inimii, furia P. S. Sale împotriva *Candelei* a trecut peste bord, și astfel numai, se explică ieșirea arhierelui Evghenie alături de specimenul Moșoaia, împotriva noastră, în ședința Consistoriului superior de la 5 Octombrie a. c.

Pentru Gazeta Preoților

In Articolul publicat în No. 18, sub titlul **Croncanii cel mari ai Bi-**

sericii în luptă deosebită pentru apărarea gheșterurilor, n'am vizat pe nici un protoiereu sau slujbaș administrativ bisericesc, decât numai pe amicii și apărătorii fostului protoiereu de Dâmbovița Ionom N. Popescu-Tăla și pe care, cel puțin, cei de la «Gazeta Preoților», îl cunosc destul de aproape.

Punctul nostru principal de vedere este și rămâne: purificarea administrațiunii bisericești de elementele rele și neurednice, fie că le-ar chema Dionisie Climescu, Sofronie Vulpescu, fie că s'ar numi numai Popescu Tăla, Bănescu etc. A cui e vina, dacă ~~Gazeta Preoților~~ se coboară până aproape la apărarea lui Tăla?

De aceea avem convingerea, că pe lângă persoanele cinștile din administrația bisericească, vorbu celor de la «Gazeta Preoților», nu va avea efect.

D. Iorga și Episcopul Sofronie la Curtea de Argeș

Duminică, 27 Sept. c., cu ocaziunea parastasului făcut la Curtea-de-Argeș pentru Regele-Carol, a avut loc în acea localitate o scenă care trebuie pomenită.

D. Iorga stătea de vorbă cu Generalul Aslan. Acesta din urmă observă că Episcopul Sofronie s'a apropiat de ei și că vrea să spuie ceva d-lui Iorga. Deci făcu atent pe interlocutorul său că s'a apropiat Prea Sfințitul. D. Iorga se întoarse, și atunci Episcopul de Râmnic îl făcu o adâncă înclinăciune. Dar cum văzu cu cine are a face, d. Iorga îi întoarse spatele și continuă vorba cu generalul. Episcopul a plecat mofluz.

În tren, la întoarcere, alt episcop l-a întrebat pe d. Iorga:

- Da de ce i-ai făcut așa lui Sofronie?
- Dacă nu-l pot suferi!

De ce ataceri se ține Cernăianu

Într'o zi din Septembrie, Cernăianu se afla la Ministerul de Instrucție, într'o cameră din apartamentul ocupat de direcțiunea serviciului particular și profesional. Stătea în fața unui funcționar și-i cerea zor nevoie să-i admită ca bursieră într'un internat pe o față care căzuse la examenul de admitere. Îi cerea, nici mai mult, nici mai puțin, decât să declare pe față reușită și s'o proclame bursieră.

Funcționarul odată s'a dat puțin îndărăt și cu ochii hotărâți de uimire, a strigat la el:

— Ce, Domnule, mă crezi nebun! Cum să fac eu asemenea faptă?

Va să zică Cernăianu ceruse bistulni oca un lucru, pentru care putea da de boală! Sigur, el care nu mai are scrupol moral, nu se nelăștește de lucrurile încorecte și le cere cu nerușinare:

Ită de ce se ține netrebnicul!

Cernăianu la „Liga antisemită”

Simbătă 19 Sept. c., Cernăianu se afla în tipografia „Aurora”, unde se tipărește *Liga antisemită*, și stătea de vorbă cu d. Sacchiaric. Se ruga să nu-l mai atace în ziar și să-i dea și lui ospitalitate.

Omul care face pe semețul și căruia nu-i pasă de nimenea, devine totuși, către unii, blând ca un miel și se roagă să fie tratat cu încredință.

După om, și atitudine.

Descoperirea Prea Sfințitului Bartolomeu.

Prea Sf. Sa Arhiepiscopul Bartolomeu dorește să pozeze a om de progres, care ar recunoaște relele din Biserică și ar dori să le îndrepte.

Firea sa îl îndreaptă însă în alta parte și-l face să stea la frăție tocmai cu elementele care sunt negațiunea progresului. Simte și el că amândouă nu se împacă, dar fiindcă nici de amicii

săi nu vrea să se lase, căci nu-l lasă apucăturile; și nici de aierele de om nou nu vrea să se lipsească, a inventat o formulă, prin care să justifice prietenia cu cei deochiați. A descoperit nu știu ce merite ale Episcopului Dionisie, și cu priviri extaziate vorbește de «duhovnicia lui Dionisie».

E greu de știut în ce constă acea «duhovnicie a lui Dionisie» și credem că nici P.S. Bartolomeu n'ar putea spune, când i s'ar cere să vorbească precis.

Ne batem capul și ne gândim ce-o fi însemnând această formulă de oracol. Probabil vrea să spuie că Episcopul Dionisie fură și cu duhul, nu numai cu ghiara, și de aceia are «duhovnicie».

Lepădare de sine

Un frumos gest a făcut Păr. Econ. Ilie Teodorescu dela biserică Amza din București, prin faptul că nu și-a mai pus candidatura la Consistoriul superior. E un act de lepădare de

line însuși de a nu le acția de locul pe care l-ai ocupat un timp și de a lăsa și pe alții să-l ocupe.

Moșoala la asalt

Cu toate dobitociile prin care și-a încheiat activitatea la Consistoriul superior, Popa Moșoala crede că mai are dreptul și puțința de a reintra în Consistoriu. Și-a scris pe opt pagini activitatea sa din sesunile trecute și și trage la laude, de ai crede că fără el n'o s'o poată duce Consistoriul.

Când te uiți în ce scrie el, îți vine să spui: «Mă da multe mai face Consistoriul!» Dar te freci la ochi și nu vezi această activitate niciieri.

Ea e numai sunet de cuvinte. Popa Moșoala își inchipuie că, dacă a pus două vorbe pe hârtie și le-a citit în Consistoriu, a făcut mare treabă.

Câte lucruri nu se citesc la Consistoriu și câte năzbâtii nu capătă aprobarea!

Librăria Stănciulescu

— BUCUREȘTI —

==== Bulevardul Elisabeta 5 ====

foarte bine asortată cu tot felul de cărți literare și școlare și recușite de scris, — reviste și ziare, — și recomandă bogatul depozit. Serviciu prompt.

Librăria P. SURU

București

==== Calea Victoriei 85 ====

e una din cele mai bine asortată librărie românească. Cărți literare și școlare, reviste, harte, recușite de scris, etc. Prețuri convenabile. Serviciu prompt.

Tipografia „LUPTA”

• • • • • CALEA VICTORIEI, No. 113, BUCUREȘTI • • • • •

Execută orice lucrări atingătoare de branșa tipografică cu caracterele cele mai noi de literă.

SPECIALITATE ÎN LUCRĂRI COMERCIALE.

INSTALAȚIE CU ELECTRICĂ.